

Vrouw in de wetenschap moet vooral zichzelf durven zijn

De discussie over het glazen plafond wil maar niet door het plafond heen breken. Kinderopvang of mannelijke dominantie, de argumenten kunnen niet verklaren waarom vrouwen maatschappelijk minder bereiken dan hun mogelijkheden toelaten. 'Alsof de vrouwen niet zouden willen', beginnen we aarzelend te denken. Aarzelend, want de emancipatie zou door deze gedachte geschaad kunnen worden.

'Het glazen plafond kan ze alleen door vanuit haar vrouwelijkheid, niet als pseudo-man'

Mannen en vrouwen zijn echter behalve verschillend, ook hetzelfde. Daar zijn evolutionaire, biologische en sociale bewijzen voor. Om de emancipatie een kans te geven, was het noodzakelijk uit te gaan van gelijkheid in plaats van gelijkwaardigheid. Inmiddels zijn met deze aanpak zeker resultaten bereikt. Vanuit deze gedachte zal de vrouw echter nooit het glazen plafond doorbreken. Dat kan ze alleen vanuit haar vrouwelijkheid, niet als pseudo-man. Na de emancipatie uitgaande van gelijkheid is het tijd voor een emancipatie op basis van verschillen tussen mannen en vrouwen. Een emancipatie mét de biologische stroom méé, in plaats van tégen de biologische stroom in.

Mannen en vrouwen hebben verschillend voorkeursgedrag. Mannen zijn meer gericht op competitie en vrouwen meer op zorg. Ideeën over carrière moeten veranderen van werk=carrière, naar carrière=werk vóór alles. Mannen willen dat laatste in het begin van hun loopbaan. Vrouwen willen in het begin van hun loopbaan juist ruimte voor zorg. Pas later willen ze alles laten wijken voor hun carrière. Eerst: zorg + werk, dan carrière + familie. Laat je vrouwen eerder carrière maken – wat ze overigens best kunnen – dan komen ze in de knoop met relaties, gezin en zorg. Vrouwen komen in hun carrière later tot bloei, mannen eerder. Om carrière te kunnen maken, hebben we een flexibeler idee van carrière nodig. Niet per definitie 'jong en langzaam', maar bijvoorbeeld ook 'gerijpt en snel'.

Er is meer voor nodig om vrouwen te laten doorbreken. Ook in de wetenschap zal een cultuuromslag nodig zijn. De wetenschap van nu is mannelijk en daarom minder aantrekkelijk voor leden van de andere sekse. Mannelijk is *evidence-based*: verzamelen van feiten om je zekerheid te veroveren. Vrouwen zoeken relationele verbanden en kunnen al construeren vanuit een klein aantal feiten. Mannen hebben meer feiten nodig en passen met het toenemen van de feiten en hun contradicties de verbanden aan. De vrouwen in de wetenschap voegen zich daarin. Als ze dat niet doen, is een wetenschappelijke carrière onhaalbaar.

De verschillende werkwijzen van mannen en vrouwen vormen uiteindelijk een ideale combinatie. Maar dan zal vrouwelijk denken eerst autonoom moeten worden en gerespecteerd en niet gemeten aan de mannelijke norm. Aan de universiteit hebben zelfs de vrouwenstudies zich nog niet echt los kunnen maken van een mannelijke norm.

Last but not least moet de vrouw zichzelf durven zijn en niet een kopie van de man. Ze zal moeten leren met onveiligheid om te gaan. Een vrouw zoekt waardering om zich veilig te voelen, een man zoekt prestaties om zich veilig te voelen. Een man breekt makkelijker door het plafond. Het geven van een zetje zoals in Noorwegen (hier moet halverwege dit jaar 40 procent van alle directiefuncties in Noorse bedrijven door vrouwen zijn bezet. Gebeurt dat niet, dan volgt een wet om dit af te dwingen) is dan een goed idee, maar dan wel op basis van veranderde normen en waarden over carrière en werk.

Dr. Martine Delfos, psychologe, is therapeute en wetenschappelijk onderzoekster. Ze studeerde psychologie en later Franse Taal- en Letterkunde. Ze promoveerde in 1999 op een dubbelonderzoek (Psychologie en Franse Taal- en Letterkunde) naar rouwverwerking bij Franse schrijvers. Ze publiceert veelvuldig en is gespecialiseerd in onder andere sekseverschillen, autisme, eetstoornissen en seksueel misbruik. Delfos geeft trainingen en lezingen in binnen- en buitenland. In 2004 verscheen haar boek over de verschillen en overeenkomsten tussen mannen en vrouwen: De schoonheid van het verschil. Meer informatie: www.mdelfos.nl.

